

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

26 aprilie 2018*

„Trimitere preliminară – Impozit regional pe marile centre comerciale – Libertatea de stabilire – Protecția mediului și amenajarea teritoriului – Ajutor de stat – Măsură selectivă”

În cauzele C-234/16 și C-235/16,

având ca obiect cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunal Supremo (Curtea Supremă, Spania), prin deciziile din 10 și 11 martie 2016, primite de Curte la 25 aprilie 2016, în procedurile

Asociación Nacional de Grandes Empresas de Distribución (ANGED)

împotriva

Consejería de Economía y Hacienda del Principado de Asturias (C-234/16),

Consejo de Gobierno del Principado de Asturias (C-235/16),

CURTEA (Camera întâi),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta, președinte de cameră, domnii C. G. Fernlund, J.-C. Bonichot (raportor), A. Arabadjiev și E. Regan, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: doamna L. Carrasco Marco, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 6 iulie 2017,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Asociación Nacional de Grandes Empresas de Distribución (ANGED), de J. Pérez-Bustamante Köster și de F. Löwhagen, abogados, și de J. M. Villasante García, procurador;
- pentru Consejería de Economía y Hacienda del Principado de Asturias și pentru Consejo de Gobierno del Principado de Asturias, de A. Roces Llaneza, letrada;
- pentru Comisia Europeană, de N. Gossement, de P. Němečková și de G. Luengo, în calitate de agenți;

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 9 noiembrie 2017,

* Limba de procedură: spaniola.

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolelor 49 și 54 TFUE, precum și a articolului 107 alineatul (1) TFUE.
- 2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor litigii între Asociación Nacional de Grandes Empresas de Distribución (ANGED), pe de o parte, și Consejería de Economía y Hacienda del Principado de Asturias (Ministerul Regional al Economiei și Finanțelor al Principatului Asturia, Spania) și Consejo de Gobierno del Principado de Asturias (Consiliul Guvernului Principatului Asturia), pe de altă parte, în legătură cu legalitatea unui impozit la care sunt supuse marile centre comerciale situate în comunitatea autonomă Principatul Asturia.

Dreptul spaniol

- 3 Ley del Principado de Asturias 15/2002, de medidas presupuestarias administrativas y fiscales (Legea Principatului Asturia 15/2002 privind măsuri bugetare, administrative și fiscale) din 27 decembrie 2002 (BOPA nr. 301 din 31 decembrie 2002), în versiunea aplicabilă în cauzele principale (denumită în continuare „Legea 15/2002”), a instituit, la articolul 21, un impozit pe marile centre comerciale (denumit în continuare „IGEC”), începând cu 1 ianuarie 2003.
- 4 Preambulul Legii 15/2002 precizează că acest impozit urmărește să pună în sarcina marilor suprafețe comerciale efectele negative produse de activitatea lor asupra teritoriului, a mediului și a comerțului de proximitate.
- 5 Articolul 21 alineatul 2 din Legea 15/2002 prevede că veniturile obținute din IGEC sunt alocate „stabilirii și implementării unor programe de punere în aplicare a principiilor directe sectoriale privind echipamentul comercial” și „introducerii unor îmbunătățiri la nivelul mediului și al rețelelor de infrastructură”.
- 6 Potrivit articolului 21 alineatul 3 din Legea 15/2002, acest impozit se aplică centrelor comerciale, individuale sau colective, a căror suprafață utilă de expunere și de vânzare deschisă publicului este egală sau mai mare de 4 000 m². Acest prag, în vigoare de la 1 ianuarie 2005, era înainte stabilit la 2 500 m².
- 7 În temeiul articolului 21 alineatul 4 din Legea 15/2002, nu sunt supuse la plata IGEC marile centre individuale a căror suprafață utilă de expunere și de vânzare nu depășește 10 000 m² și care desfășoară exclusiv una dintre următoarele activități: grădinarit, vânzare de vehicule, de materiale de construcții, de mașini-unelte și de piese pentru echipamente industriale.
- 8 Din articolul 21 alineatul 5 din Legea 15/2002 rezultă că sunt supuși la plata IGEC proprietarii care exploatează mari centre comerciale, individuale sau colective, și anume proprietarii spațiului sau ai spațiilor care fac parte din aceste mari centre și care fie desfășoară în mod direct activitățile comerciale, fie pun spațiul sau spațiile la dispoziția unor terți care vor desfășura astfel de activități.
- 9 Articolul 21 alineatul 7 din această lege precizează modalitățile de calcul al bazei de impozitare, care țin seama în special de densitatea populației pe o rază de zece kilometri în jurul locului de amplasare a centrului.

- 10 Articolul 21 alineatul 11 din Legea 15/2002 prevede că IGEC se calculează prin aplicarea asupra cuantumului impozitului, dacă este cazul, a unei bonificații de 10 % pentru marile centre comerciale care nu sunt situate în mediu urban și care sunt accesibile prin cel puțin două mijloace de transport diferite, precum și a unei bonificații pentru marile centre comerciale care desfășoară proiecte de protecție a mediului, considerate adecvate de către administrația competentă în materia protecției mediului.
- 11 De la 1 ianuarie 2015, regimul juridic al acestui impozit este definit în termeni similari prin decreto legislativo 1/2014, por el que se aprueba el texto refundido de las disposiciones legales del Principado de Asturias en materia de Tributos Propios (Decretul legislativ 1/2014 de aprobare a textului consolidat al dispozițiilor legale ale Principatului Asturia în materie fiscală) din 23 iulie 2014 (BOPA nr. 175 din 29 iulie 2014).
- 12 Punctul III, preambulul acestui decret legislativ, reia în esență preambulul Legii 15/2002, fără a face însă referire la efectele negative ale activității marilor centre comerciale asupra comerțului de proximitate.

Litigiile principale și întrebările preliminare

- 13 Prin Legea 15/2002, un impozit regional pe marile centre comerciale a fost instituit pe întreg teritoriul comunității autonome Principatul Asturia, cu scopul de a compensa impactul asupra teritoriului, în special asupra comerțului urban, și a mediului pe care îl pot avea aceste mari centre comerciale. Printr-o decizie din 3 iulie 2003, Ministerul Regional al Economiei și Finanțelor al Principatului Asturia a aprobat modelul declarației de înregistrare, de modificare a statutului și de radiere privind IGEC. La 11 noiembrie 2009, Consiliul Guvernului Principatului Asturia a aprobat Regulamentul privind IGEC, prin decreto 139/2009, por el que se aprueba el Reglamento del Impuesto sobre Grandes Establecimientos Comerciales (Decretul 139/2009 privind aprobarea regulamentului privind impozitul pe marile centre comerciale) (BOPA nr. 273 din 25 noiembrie 2009).
- 14 În cursul anului 2003, ANGED, o asociație care grupează la nivel național mari întreprinderi de distribuție, a introdus la Tribunal Superior de Justicia del Principado Asturias (Curtea Superioară de Justiție din Principatul Asturia, Spania) o acțiune având ca obiect anularea acestei decizii pentru motivul incompatibilității sale atât cu libertatea de stabilire, cât și cu dreptul ajutoarelor de stat.
- 15 În 2009, ANGED a formulat în fața acestei instanțe și o acțiune având ca obiect anularea acestui decret.
- 16 Această instanță a suspendat judecarea celor două cauze în așteptarea răspunsului la întrebarea pe care o adresase Tribunal Constitucional (Curtea Constituțională, Spania) cu privire la constituționalitatea legislației privind IGEC. După respingerea acestei cereri de Tribunal Constitucional (Curtea Constituțională), la 10 aprilie 2014, Tribunal Superior de Justicia de Asturias (Curtea Superioară de Justiție din Asturia) a respins de asemenea acțiunile introduse de ANGED. Aceasta a formulat atunci un recurs împotriva celor două hotărâri de respingere la Tribunal Supremo (Curtea Supremă, Spania).
- 17 ANGED sesizase de asemenea Comisia cu o plângere privind instituirea IGEC și pretinsul caracter de ajutor de stat al acesteia.
- 18 Prin scrisoarea din 28 noiembrie 2014, Comisia a informat autoritățile spaniole că, în urma unei evaluări preliminare a regimului IGEC, scutirea acordată centrelor comerciale mici, precum și anumitor centre specializate putea fi considerată un ajutor de stat incompatibil cu piața internă și că Regatul Spaniei trebuia să elimine sau să modifice acest impozit.

19 În acest context, Tribunal Supremo (Curtea Supremă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare, identice în cauzele C-234/16 și C-235/16:

- „1) Articolele 49 și 54 TFUE trebuie interpretate în sensul că se opun existenței unei taxe regionale percepute pentru funcționarea marilor centre comerciale a căror suprafață utilă de expunere și de vânzare deschisă publicului este egală sau mai mare de 4 000 m², ca urmare a impactului pe care îl produc asupra teritoriului, mediului și comerțului de proximitate din această regiune, însă care se aplică indiferent dacă locul în care se află în realitate aceste centre comerciale este în afara sau în interiorul zonei urbane consolidate și care este impus în majoritatea cazurilor întreprinderilor din alte state membre, având în vedere că:
- a) nu afectează comercianții care dețin mai multe centre comerciale, individuale sau colective, cu o suprafață utilă de expunere și de vânzare către public mai mică de 4 000 m², indiferent de suprafața utilă totală de expunere și de vânzare deschisă publicului a tuturor centrelor acestora, și
 - b) impozitul nu se aplică marilor centre comerciale individuale a căror suprafață utilă de expunere și de vânzare deschisă publicului nu depășește 10 000 m², în cazul în care desfășoară exclusiv activități de grădinarit, de vânzare de vehicule, de materiale de construcții sau de utilaje și de piese pentru echipamente industriale?
- 2) Articolul 107 alineatul (1) TFUE trebuie interpretat în sensul că reprezintă un ajutor de stat interzis în temeiul acestei dispoziții scutirea de la plata IGEC instituit pe teritoriul comunității autonome Principatul Asturia, a centrelor comerciale, individuale sau colective, cu o suprafață utilă de expunere și de vânzare deschisă publicului mai mică de 4 000 m² și a marilor centre comerciale individuale a căror suprafață utilă de expunere și de vânzare către public nu depășește 10 000 m², în cazul în care desfășoară exclusiv activități de grădinarit, de vânzare de vehicule, de furnizare de materiale de construcții sau de utilaje și piese pentru echipamente industriale?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 20 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolele 49 și 54 TFUE trebuie interpretate în sensul că se opun unui impozit pe marile centre comerciale precum cel în discuție în litigiile principale.
- 21 Potrivit unei jurisprudențe constante, libertatea de stabilire urmărește să garanteze beneficiul tratamentului național în statul membru gazdă resortisanților altor state membre și societăților menționate la articolul 54 TFUE și interzice, în ceea ce privește societățile, orice discriminare întemeiată pe locul sediului (a se vedea în special Hotărârea din 12 decembrie 2006, *Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation*, C-374/04, EU:C:2006:773, punctul 43, precum și Hotărârea din 14 decembrie 2006, *Denkavit Internationaal și Denkavit France*, C-170/05, EU:C:2006:783, punctul 22).
- 22 Sunt interzise, în această privință, nu numai discriminările evidente, întemeiate pe locul sediului societăților, ci și orice forme disimulate de discriminare care, prin aplicarea altor criterii de diferențiere, conduc în fapt la același rezultat (Hotărârea din 5 februarie 2014, *Hervis Sport-és Divatkereskedelmi*, C-385/12, EU:C:2014:47, punctul 30 și jurisprudența citată).
- 23 Pe de altă parte, o prelevare obligatorie care prevede un criteriu de diferențiere, aparent obiectiv, dar care defavorizează, în majoritatea cazurilor, ținând seama de caracteristicile sale, societățile care au sediul în alte state membre și care se află într-o situație comparabilă cu a celor care au sediul în statul

membru de impunere constituie o discriminare indirectă întemeiată pe locul sediului societăților interzisă prin articolele 49 și 54 TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 februarie 2014, *Hervis Sport-és Divatkereskedelmi*, C-385/12, EU:C:2014:47, punctele 37-41).

- 24 În cauzele principale, legislația în discuție stabilește un criteriu referitor la suprafața de expunere și de vânzare a centrului care nu creează nicio discriminare directă.
- 25 Nici din elementele prezentate Curții nu reiese că acest criteriu defavorizează, în majoritatea cazurilor, resortisanți ai altor state membre sau societăți care au sediul în alte state membre.
- 26 Astfel, o asemenea constatare nu rezultă din datele furnizate de ANGED în cadrul observațiilor sale scrise, care vizează, de altfel, în principal impozitul pe marile centre instituit de comunitatea autonomă Catalonia. În plus, comunitatea autonomă Principatul Asturia a arătat, la rândul său, că IGEC se aplică în principal contribuabililor de origine spaniolă.
- 27 Instanța de trimitere precizează, de altfel, că îi lipsesc informații „valabile” pentru a demonstra existența eventuală a unei discriminări ascunse.
- 28 În consecință, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolele 49 și 54 TFUE trebuie interpretate în sensul că nu se opun unui impozit pe marile centre comerciale precum cel în discuție în litigiile principale.

Cu privire la a doua întrebare

- 29 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă constituie un ajutor de stat, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, un impozit precum cel în discuție în litigiile principale, aplicat marilor centre de distribuție în principal în funcție de suprafața lor de expunere și de vânzare, în măsura în care sunt scutite de acest impozit centrele a căror suprafață de vânzare este mai mică de 4 000 m² și cele care își desfășoară activitatea în sectorul grădinaritului, al vânzării de vehicule, de materiale de construcții, de mașini-unelte și de piese pentru echipamente industriale și a căror suprafață de vânzare nu depășește 10 000 m².
- 30 Pentru calificarea unei măsuri naționale drept „ajutor de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, este necesară îndeplinirea tuturor condițiilor următoare. În primul rând, trebuie să fie vorba despre o intervenție a statului sau prin intermediul resurselor de stat. În al doilea rând, această intervenție trebuie să fie susceptibilă să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre. În al treilea rând, aceasta trebuie să acorde un avantaj selectiv beneficiarului. În al patrulea rând, aceasta trebuie să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența (a se vedea în special Hotărârea din 21 decembrie 2016, *Comisia/World Duty Free Group SA și alții*, C-20/15 P și C-21/15 P, EU:C:2016:981, punctul 53).
- 31 În ceea ce privește condiția referitoare la selectivitatea avantajului, despre care s-au adus mai multe precizări în fața Curții, dintr-o jurisprudență constantă rezultă că aprecierea acestei condiții impune să se determine dacă, în cadrul unui anumit regim juridic, măsura națională în discuție este de natură să favorizeze „anumit[e] întreprinderi sau producer[ea] anumitor bunuri” față de altele care, în raport cu obiectivul urmărit de regimul respectiv, se găsesc într-o situație de fapt și de drept comparabilă și care sunt supuse astfel unui tratament diferențiat care poate în esență să fie calificat drept „discriminatoriu” (a se vedea în special Hotărârea din 21 decembrie 2016, *Comisia/World Duty Free Group SA și alții*, C-20/15 P și C-21/15 P, EU:C:2016:981, punctul 54, precum și jurisprudența citată).
- 32 În ceea ce privește în special măsurile naționale care conferă un avantaj fiscal, trebuie amintit că o măsură de această natură, care, deși nu presupune un transfer de resurse de stat, îi pune pe beneficiari într-o situație mai favorabilă decât a celorlalți contribuabili, este susceptibilă să confere beneficiarilor

un avantaj selectiv și constituie, prin urmare, un ajutor de stat, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE. În schimb, nu constituie un astfel de ajutor în sensul acestei dispoziții un avantaj fiscal care rezultă dintr-o măsură generală aplicabilă fără distincție tuturor operatorilor economici (Hotărârea din 21 decembrie 2016, Comisia/World Duty Free Group SA și alții, C-20/15 P și C-21/15 P, EU:C:2016:981, punctul 56).

- 33 În această privință, calificarea unei măsuri fiscale drept „selectivă” presupune, într-o primă etapă, să se identifice regimul fiscal comun sau „normal” aplicabil în statul membru în cauză și, într-o a doua etapă, să se demonstreze că măsura fiscală examinată derogă de la acesta, în măsura în care introduce diferențieri între operatori care se găsesc, în raport cu obiectivul urmărit de acest regim comun, într-o situație de drept și de fapt comparabilă (a se vedea în special Hotărârea din 21 decembrie 2016, Comisia/World Duty Free Group SA și alții, C-20/15 P și C-21/15 P, EU:C:2016:981, punctul 57, precum și jurisprudența citată).
- 34 De asemenea, trebuie amintit că cadrul juridic de referință în vederea aprecierii selectivității unei măsuri nu trebuie să fie determinat în mod obligatoriu în limitele teritoriului statului membru în cauză, ci poate fi cel al teritoriului în cadrul căruia o autoritate regională sau locală își exercită competența de care dispune în temeiul Constituției sau al legii. Aceasta este situația atunci când entitatea respectivă dispune de un statut de drept și de fapt care îi conferă suficientă autonomie în raport cu guvernul central al unui stat membru pentru ca, prin măsurile pe care le adoptă, această entitate, iar nu guvernul central, să fie cea care joacă un rol esențial în conturarea mediului politic și economic în care își desfășoară activitatea întreprinderile [a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 septembrie 2008, Union General de Trabajadores de La Rioja (UGT-Rioja) și alții, C-428/06-C-434/06, EU:C:2008:488, punctele 47-50, precum și jurisprudența citată].
- 35 Cu toate acestea, nu constituie un ajutor de stat, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, o măsură care introduce o diferențiere între întreprinderi care se află, în raport cu obiectivul urmărit de regimul juridic în cauză, într-o situație de drept și de fapt comparabilă și care, prin urmare, este *a priori* selectivă, atunci când statul membru în cauză reușește să demonstreze că această diferențiere se justifică, întrucât rezultă din natura sau din economia sistemului din care aceasta face parte (Hotărârea din 21 decembrie 2016, Comisia/World Duty Free Group SA și alții, C-20/15 P și C-21/15 P, EU:C:2016:981, punctul 58, precum și jurisprudența citată).
- 36 O măsură care constituie o excepție de la aplicarea sistemului fiscal general se poate justifica prin natura și prin economia generală a sistemului fiscal dacă statul membru în cauză poate demonstra că această măsură rezultă direct din principiile fondatoare sau directoare ale sistemului său fiscal. În această privință, trebuie stabilită o distincție între obiectivele atribuite unui regim fiscal special și care îi sunt exterioare și, pe de altă parte, mecanismele inerente sistemului fiscal însuși care sunt necesare pentru realizarea acestor obiective (Hotărârea din 6 septembrie 2006, Portugalia/Comisia, C-88/03, EU:C:2006:511, punctul 81).
- 37 De asemenea, trebuie amintit că, deși, pentru a demonstra selectivitatea unei măsuri fiscale, nu este întotdeauna necesar ca aceasta să aibă un caracter derogatoriu de la un regim fiscal considerat comun, împrejurarea că ea prezintă un asemenea caracter este perfect relevantă în acest sens atunci când decurge de aici că două categorii de operatori se disting și fac *a priori* obiectul unui tratament diferențiat, și anume cei care intră sub incidența măsurii derogatorii și cei care continuă să intre sub incidența regimului fiscal comun, chiar dacă aceste două categorii se află în situații comparabile în raport cu obiectivul urmărit de regimul menționat (Hotărârea din 21 decembrie 2016, Comisia/World Duty Free Group SA și alții, C-20/15 P și C-21/15 P, EU:C:2016:981, punctul 77).
- 38 În ceea ce privește legislația în discuție în litigiile principale, trebuie, mai întâi, să se arate că nu s-a contestat în fața Curții că cadrul de referință teritorial ar trebui să fie cel al comunității autonome Principatul Asturia.

- 39 Pe de altă parte, deși criteriul referitor la suprafața de expunere și de vânzare nu se prezintă ca fiind derogatoriu în mod formal de la un cadru juridic de referință determinat, acesta are totuși ca efect excluderea centrelor comerciale cu o suprafață de expunere și de vânzare mai mică de 4 000 m² din domeniul de aplicare al acestui impozit. Astfel, IGEC nu poate fi distins de un impozit regional la care sunt supuse centrele comerciale a căror suprafață de expunere și de vânzare depășește un anumit prag.
- 40 Or, articolul 107 alineatul (1) TFUE definește intervențiile statului în funcție de efectele lor, independent de tehnicile utilizate (Hotărârea din 22 decembrie 2008, British Aggregates/Comisia, C-487/06 P, EU:C:2008:757, punctul 89).
- 41 Prin urmare, nu se poate exclude *a priori* ca un astfel de criteriu să permită favorizarea, în practică, a „anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, reducând sarcinile lor în raport cu cele care sunt supuse prelevării în discuție în litigiile principale.
- 42 În acest context, trebuie, așadar, să se determine dacă centrele comerciale care sunt astfel excluse din domeniul de aplicare al acestui impozit se află sau nu se află într-o situație comparabilă cu cea a centrelor incluse în acest domeniu de aplicare.
- 43 În cadrul acestei analize, trebuie să se țină seama de faptul că, în lipsa unei reglementări a Uniunii în materie, este de competența fiscală a statelor membre sau a entităților infrastatale care dispun de o autonomie fiscală desemnarea bazelor de impozitare și repartizarea sarcinii fiscale în funcție de diferiți factori de producție și de diferitele sectoare economice (Hotărârea din 15 noiembrie 2011, Comisia și Spania/Government of Gibraltar și Regatul Unit, C-106/09 P și C-107/09 P, EU:C:2011:732, punctul 97).
- 44 Astfel, după cum amintește Comisia la punctul 156 din comunicarea sa privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO 2016, C 262, p. 1), „statele membre sunt libere să decidă asupra politicii economice pe care o consideră cea mai adecvată și, în special, să distribuie sarcina fiscală după cum consideră de cuviință, între diferiții factori de producție[,] [...] în conformitate cu legislația Uniunii”.
- 45 În ceea ce privește impozitul în discuție în litigiile principale, din indicațiile oferite de instanța de trimitere reiese că aceasta are drept obiectiv să contribuie la protecția mediului și la amenajarea teritoriului. Astfel, ar fi vorba despre corectarea și despre compensarea consecințelor activității acestor mari centre comerciale asupra mediului și a teritoriului care rezultă în special din fluxurile de trafic generate prin determinarea acestora să contribuie la finanțarea unor planuri de acțiune pentru mediu și la îmbunătățirea infrastructurilor.
- 46 În această privință, nu se poate contesta că impactul asupra mediului al centrelor comerciale depinde în mare măsură de dimensiunea lor. Astfel, cu cât suprafața lor de vânzare este mai mare, cu atât este mai mare afluența publicului, ceea ce se traduce prin mari daune aduse mediului. Rezultă din aceasta că un criteriu întemeiat pe pragul suprafeței de vânzare precum cel reținut de legislația națională în discuție în litigiile principale, pentru a distinge între întreprinderi după cum impactul lor este mai mult sau mai puțin puternic, este în concordanță cu obiectivele urmărite.
- 47 Este de asemenea evident că implantarea unor astfel de centre presupune o miză specială în ceea ce privește politica de amenajare a teritoriului, indiferent de localizarea lor (a se vedea prin analogie Hotărârea din 24 martie 2011, Comisia/Spania, C-400/08, EU:C:2011:172, punctul 80).
- 48 În ceea ce privește determinarea nivelului acestui prag, aceasta ține de marja de apreciere a legiuitorului național și se întemeiază pe aprecieri tehnice și complexe pentru care Curtea nu poate aplica decât un control jurisdicțional limitat. În acest cadru, nu este, așadar, necesar să se considere că pragul inițial de 2 500 m² sau cel, adoptat ulterior, de 4 000 m² ar fi vădit inadecvat în raport cu obiectivele urmărite.

- 49 În aceste condiții, un criteriu privind supunerea la plata impozitului întemeiat pe suprafața de vânzare a întreprinderii precum cel în discuție în litigiile principale conduce la distingerea unor categorii de centre care nu se află într-o situație comparabilă în raport cu aceste obiective.
- 50 Prin urmare, scutirea fiscală de care beneficiază centrele comerciale situate pe teritoriul comunității autonome Principatul Asturia a căror suprafață de vânzare este mai mică de un anumit prag nu poate fi considerată ca acordând un avantaj selectiv acestor centre și, prin urmare, nu poate constitui un ajutor de stat, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE.
- 51 Instanța de trimitere ridică de asemenea problema celorlalte caracteristici ale impozitului în discuție în litigiile principale. Aceasta solicită să se stabilească dacă scutirea fiscală acordată centrelor comerciale care își desfășoară activitatea exclusiv în sectorul grădinaritului, al vânzării de vehicule, de materiale de construcții, de utilaje și de piese pentru echipamente industriale și a căror suprafață de vânzare nu depășește 10 000 m² constituie un avantaj în favoarea acestora.
- 52 Trebuie să se arate că această măsură prezintă un caracter derogatoriu în raport cu cadrul de referință constituit de această impozitare specială.
- 53 Comunitatea autonomă Principatul Asturia susține, în observațiile sale scrise, că activitățile centrelor comerciale în cauză au nevoie, prin natura lor, de mari suprafețe de vânzare și de stocare. Daunele aduse mediului și amenajării teritoriului de către acestea s-ar aprecia în funcție de un prag distinct, dar echivalent celui aplicat, în principiu, activităților de comerț cu amănuntul al centrelor care fac obiectul impozitului.
- 54 Un astfel de element poate fi de natură să justifice distincția reținută de legislația contestată în litigiile principale care nu ar atrage, așadar, atribuirea unor avantaje selective în favoarea centrelor comerciale respective. Îi revine, însă, instanței de trimitere sarcina să verifice dacă aceasta este în mod real situația.
- 55 Având în vedere cele ce precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că nu constituie un ajutor de stat, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, un impozit precum cel în discuție în litigiile principale, aplicat marilor centre de distribuție în principal în funcție de suprafața lor de vânzare, în măsura în care sunt scutite de acest impozit centrele a căror suprafață de vânzare este mai mică de 4 000 m². Un astfel de impozit nu constituie nici un ajutor de stat, în sensul acestei dispoziții, în măsura în care sunt scutite de acest impozit centrele a căror activitate se desfășoară în sectorul grădinaritului, al vânzării de vehicule, de materiale de construcții, de mașini-unelte și de piese pentru echipamente industriale și a căror suprafață de vânzare nu depășește 10 000 m², din moment ce acestea nu cauzează daune mediului și amenajării teritoriului la fel de mari ca celelalte, aspect care trebuie verificat de instanța de trimitere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 56 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

- 1) Articolele 49 și 54 TFUE trebuie interpretate în sensul că nu se opun unui impozit pe marile centre comerciale precum cel în discuție în litigiile principale.**

- 2) Nu constituie un ajutor de stat, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, un impozit precum cel în discuție în litigiile principale, aplicat marilor centre de distribuție în principal în funcție de suprafața lor de vânzare, în măsura în care sunt scutite de acest impozit centrele a căror suprafață de vânzare este mai mică de 4 000 m². Un astfel de impozit nu constituie nici un ajutor de stat, în sensul acestei dispoziții, în măsura în care sunt scutite de acest impozit centrele a căror activitate se desfășoară în sectorul grădinăritului, al vânzării de vehicule, de materiale de construcții, de mașini-unelte și de piese pentru echipamente industriale și a căror suprafață de vânzare nu depășește 10 000 m², din moment ce acestea nu cauzează daune mediului și amenajării teritoriului la fel de mari ca celelalte, aspect care trebuie verificat de instanța de trimitere.

Semnături